

Verkiezingsprogramma PvdA Heerde 2022 - 2026

Heerde
Wapenveld
Veessen
Vorchten

DECEMBER 2021

Verkiezingsprogramma samengesteld
door een commissie van de PvdA Heerde
t.b.v. de gemeenteraadsverkiezing 2022

Heerde
maken
we
samen

Heerde

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
1. Betaalbaar wonen	4
2. Duurzaam Heerde.....	8
3. Meer openbaar groenonderhoud	12
4. Armoede, energiearmoede en schulden bestrijden	14
5. Sport en cultuur voor iedereen.....	16
6. Zorg moet eerlijker	18
7. Heerde voor iedereen (inclusief denken)	20
8. Betrouwbare overheid	21
9. Schoolzwemmen weer mogelijk maken	23
10. Dorpshart Heerde autoluw maken	24
11. Koopzondag in Heerde	25
12. Geluid en fijnstof overlast A50 beperken.....	26
13. Drugsproblematiek aanpakken.....	28
14. Begraven mogelijk voor iedereen	31

INLEIDING

Wat wil je?

Je wilt dat je ouders een goede oude dag hebben en dat je die zelf ook krijgt. Je wilt dat je kinderen en kleinkinderen veilig naar een goede school kunnen, waar drugs niet zo nadrukkelijk aanwezig zijn als nu. Je wilt dat je een leuke en betaalbare woning hebt; dat je buurt veilig is en goed onderhouden wordt. Je wilt dat jij en je kinderen lekker kunnen sporten. Je wilt dat je de zorg krijgt die je nodig hebt. Je wilt dat je erbij hoort, ongeacht waar je wieg gestaan heeft. Je wilt dat het niet uitmaakt wat je kleur, geloof, geaardheid of geslacht is. Je wilt dat als je een handicap hebt dat je in de samenleving kan meedoen op voet van gelijkwaardigheid. Je wilt dat de gemeentelijke overheid je met vertrouwen benadert en behandelt. Een gemeentelijke overheid die transparant is en openheid voorop zet. Je wilt dat je werk hebt. Je wilt dat je in een leuk en veilig centrum kunt winkelen en recreëren, ook op de zondagen. Je wilt dat de geluid- en fijnstof overlast zo beperkt mogelijk is. Je wilt dat je de energierekening kunt betalen en dat je kind kan leren zwemmen. Je wilt dat begraven geen aangelegenheid is die voorbehouden is aan alleen de kapitaalkrachtigen. En je wilt zeker dat de generaties na jou een leefbaar Heerde aantreffen. Je wilt dat we ons om elkaar bekommeren maar je wilt ook, na jaren landelijk neo-liberaal beleid, dat de sterkste schouders eindelijk de zwaarste lasten gaan dragen. Dat heet: *solidariteit*. Je wilt dat de landelijke overheid nu eens eindelijk de belangen van kwetsbare groepen gaat behartigen in plaats van die belangen te bedreigen. En je wilt dat wanneer het jezelf (soms tijdelijk) niet lukt, je de ondersteuning krijgt die je nodig hebt.

Maar... er wordt ook wat van je verwacht: dat je gaat stemmen en als het even kan dat je meedenkt en meedoet! We zijn allemaal Heerdenaren en *'Heerde maken we samen'*. In dit verkiezingsprogramma staan veertien onderwerpen waar we mee verder willen; onze bestuurlijke schouders onder willen zetten en verantwoordelijkheid voor willen nemen in de komende vier jaren! Daar werkt de PvdA aan in Heerde.

Denk mee. Doe mee. Ga in ieder geval stemmen op 16 maart 2022! En... als je ook wilt wat hierboven staat en je kunt vinden in de veertien verkiezingspunten: stem dan PvdA!

De verkiezingsprogramma commissie,

Marie Lupe Stapper (voorzitter)

Bert Noordberger

Bram Horst

Peter Mast

1. BETAALBAAR WONEN

Wonen is een wettelijk recht en geen verdienmodel voor beleggers. We voeren daarom een zelfbewoningsplicht in. Prioriteit voor starters- en seniorenwoningen, middenhuur en middenkoop.

Het fundamentele grondrecht op betaalbaar wonen staat onder grote druk. Er is jarenlang te weinig gebouwd. Daardoor zijn er in de gemeente Heerde grote tekorten ontstaan aan betaalbare huur en koopwoningen voor starters en middeninkomens.

Voorbeelden: 222 jongeren hebben zich in 2021 gemeld voor 17 sociale huurwoningen in het sociaal nieuwbouwproject de Bloemstraat. 205 jongeren moesten teleurgesteld worden!

Meer dan 200 mensen hadden wel één van de 12 appartementen in de Sionskerk in Wapenveld willen kopen. 188 mensen moesten teleurgesteld worden!

Vooraf voor onze jongeren is de druk op de woningmarkt ontoelaatbaar hoog! Tegelijkertijd zien we dat de markt in Nederland, de beleggers, woningen overnemen en misbruik maken van hun machtspositie. Koopwoningen zijn voor velen onbetaalbaar geworden en jaarlijks vallen er forse huurverhogingen op de mat.

Woningnood mag, ook in Heerde, geen verdienmodel zijn c.q. worden voor grote beleggers.

Het marktdenken mag niet langer overheersen. Alleen als we de regie terugpakken, met maatschappelijk verantwoordelijke projectontwikkelaars samenwerken en de volkshuisvesting in ere herstellen, kunnen we ervoor zorgen dat er in onze gemeente Heerde voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn.

We willen wonen in een gemeente Heerde, waar het niet uitmaakt in welke buurt je woont en waar je wieg staat. Een Heerde, waar de starter, bakker en loodgieter naast de arts en advocaat kunnen wonen en waar iedere woning in de toekomst verduurzaamd is en alle inwoners een betaalbare energierekening hebben. We kiezen er daarnaast voor om te investeren in de voor een gezonde gemeente essentiële voorzieningen als de bibliotheek en het dorps huis. Daarmee maken we onze dorpen niet alleen tot een fijne woonplek, maar ook tot een sociale ontmoetingsplaats.

Op grond van de Woonagenda Cleantech Regio 2018 heeft de gemeente Heerde de ruimte om in de periode 2020 tot 2030 475 woningen te bouwen. En wellicht gaat dit contingent te bouwen woningen omhoog mede als gevolg van de geconstateerde trek van woningzoekenden vanuit het westen naar het oosten. Als gevolg van een (aangenomen) motie, op initiatief van de PvdA en het CDA, behoort tussen de 35 en 45% van het te bouwen woningbouwprogramma sociaal te zijn (starters koop en/of sociale huurwoningen). Dit is het uitgangspunt dat de gemeente Heerde in de Woonagenda hanteert. Wij zullen dit nauwgezet volgen.

Tot dusverre hanteert de gemeente Heerde in haar beleid het uitgangspunt dat inbreiding voor uitbreiding gaat. Maar is dat in het licht van de woningbouwopgaven waarvoor we staan een realistisch uitgangspunt? De woonopgave van +/- 40 woningen per jaar (wellicht meer) is over een periode van 10 jaren naar onze mening niet te realiseren binnen de inbreidingsmogelijkheden.

ONZE KEUZES:

- We streven naar betaalbare huur- en koopwoningen in gemengde nieuwbouwwijken. We gaan voor wijken waar jong en oud, arm, modaal en rijk door elkaar wonen.
- We zorgen ervoor dat marktpartijen tot sociale keuzes komen. Daarvoor zetten we lokale instrumenten als bestemmingsplannen, de structuurvisie (omgevingsvisie), woonagenda en woonvisie en de huisvestingsverordening in. Zo stellen we voorwaarden aan wat ervoor wie in onze gemeente Heerde gebouwd wordt.
- Om de hoge woningnood op te kunnen lossen, sluiten we bouwen aan de randen van de dorpen niet uit. Het opofferen van groene (agrarische) plekken is een lastige 'dilemmadiscussie'. We willen immers allemaal dat onze dorpen zowel sociaal alsook groen blijven. Maar het dogma dat bouwen buiten de dorpen helemaal niet kan, gaat te veel ten koste van de (toenemend) grote groep woningzoekers.
- Bouwen binnen de bebouwde kom passen we toe waar dat kan, maar we waken ervoor dat dit niet ten koste van de betaalbaarheid en leefbaarheid gaat. 'Ruimte' en 'Groen' moeten ook binnen de bebouwde kom aanwezig zijn en blijven. We moeten onze dorpen zelf niet helemaal VOL bouwen!
- De PvdA Heerde toetst nieuwbouwplannen op een aantal belangrijke randvoorwaarden: betaalbaarheid, kwaliteit, leefbaarheid, bereikbaarheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie en geschiktheid/toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

gemeente een zelfbewoningsplicht (met kettingbeding) in. Hiermee voorkomen we dat koopwoningen worden verhuurd of worden doorverkocht voor de maximale winst. Daarbij onderzoeken we welke uitzonderingen op een zelfbewoningsplicht gewenst kunnen zijn, zoals

verhuur op kleine schaal, bijvoorbeeld aan familie.

- We willen een (preventief) opkoopverbod voor beleggers, die jagen op goedkope en middel dure woningen voor de verhuur. Met dit opkoopverbod wordt het mogelijk een zelfbewoningsplicht in te voeren voor bestaande bouw. Hiermee houden we beleggers tegen en geven we ruimte aan starters en gezinnen. Gemeenten kunnen in 2022 gebruikmaken van een wet die het mogelijk maakt huisjesmelkers te verbieden woningen op te kopen voor

verhuur.

- We hanteren in onze gemeente een leegstandsverordening. Hiermee gaan we de leegstand tegen, bestrijden we verloedering en zorgen we ervoor dat alle gebouwen in onze gemeente gebruikt kunnen worden.
- We inventariseren welke leegstaande gebouwen eventueel geschikt te maken zijn voor bewoning. Geschikt voor o.a. pauze bewoning, noodopvang van spoedzoekers, tijdelijke bewoning. Te denken valt o.a. aan de percelen op het terrein van voormalig Groot Stokkert in Wapenveld en meerdere leegstaande gebouwen. Het huidige enorme woningtekort rechtvaardigt hierbij een proactieve opstelling van de lokale overheid.
- We zijn voorstander van een actief aankoopbeleid van potentiële bouwgronden door de gemeente.
- We leggen vast dat het totale aantal sociale huurwoningen in onze dorpen niet mag dalen.
- De PvdA Heerde is voorstander van het laten bouwen van Tiny Houses. We hebben voorkeur voor een kleinschalige, gemengde wijk. Een mix van één persoons bewoning, deels voor tijdelijk gebruik, en met bewoning voor meer dan één persoon, voor inwoners die klein, duurzaam en permanent willen wonen. Woningen die zijn aangesloten op de nutsvoorzieningen. Geschikt voor pauzebewoning en spoedzoekers maar ook voor permanente bewoning. De PvdA zou willen bewerkstelligen dat in de volgende collegeperiode duurzame en kwalitatief hoogstaande Tiny Houses als serieuze optie in Heerde worden neergezet in een pilot.
- We pleiten voor het stimuleren van coöperatieve (particuliere) initiatieven, voor wat betreft financiering en het aanbieden van goedkope kavels t.b.v. 'hofjesvormen'. Hofjesvormen waar senioren elkaar (of jong en oud elkaar) ondersteunen door het sluiten van een sociaal convenant. Nu de verzorgingstehuizen worden afgeschaft wil PvdA-Heerde de mogelijkheid bieden aan senioren om daar te wonen waar mantelzorg dichtbij is. Wij willen dat de gemeente een ruimhartig garantiestelsel biedt zodat de financiering van zo'n coöperatieve woonvorm, bij de banken, mogelijk wordt. Daarnaast stelt de gemeente, tegen gunstige tarieven, grond beschikbaar en houdt bij nieuwe wijkontwikkeling rekening met deze vorm van burgerinitiatieven.
- De gemeente Heerde neemt een actieve rol in om agrariërs die willen stoppen met boeren de ruimte te geven op hun erf meer te laten bouwen (rood voor rood). Contractueel spreekt de gemeente Heerde af dat er ook gewone huurwoningen/starterswoningen aldaar gerealiseerd moeten worden.

- In de nabijheid van natuurgebieden kan er, als er toch daar al een weg loopt, toegestaan worden, dat er aan die weg meer woningen (ook sociale huur/starter) worden gebouwd. Mits gronden worden onttrokken aan de landbouwbestemming en worden bestemd als natuur (verdeelsleutel voor 1 woning 1 hectare grond omzetten naar natuur bijvoorbeeld).
- De PvdA Heerde werkt mee aan het verplaatsen van bedrijven uit de nabijheid van woonwijken - als nader onderzoek uitwijst dat dit haalbaar is - zoals de locatie van de verffabriek AkzoNobel in Wapenveld.

1. Marie-Lupe Stapper

2. Siebren Buist

3. Arnout Blaauw

4. Ina Dijkstra

5. Peter Mast

6. Henk Kanter

7. Iain Wilson

8. Johanna den Boef

9. Hanneke den Boef

10. Annemiek Tigchelaar

11. Geertje Bos

12. Hubert Bögemann

13. Margriet van der Vliet

14. Ans Peeman

15. Bert Noordberger

16. Bram Horst

PvdA Heerde

Lijst PvdA Heerde

Gemeenteraadsverkiezingen 2022

2. DUURZAAM HEERDE

Generaties na ons behoren een leefbare wereld aan te treffen.

De wereld is aan het veranderen en als samenleving moeten we goed inspelen op ontwikkelingen, zoals de klimaatverandering, die wereldwijd spelen en van belang zijn voor toekomstige generaties. Op lokaal niveau kunnen we het verschil maken voor een betere wereld. Iedereen wil wel graag wonen, werken en opgroeien in een schone, gezonde, groene en veilige leefomgeving. In Heerde is er afgelopen periode flink ingezet op de transitie naar een duurzame en circulaire economie. De lokale overheid heeft een actieplan Heerde Circulair ontwikkeld, waarbij de gemeente samen met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven op lokaal en regionaal niveau de samenwerking zoekt om de transitie naar een circulaire economie te kunnen maken. Hierbij pakt onze gemeente haar voorbeeldrol door bijvoorbeeld circulair in te kopen.

Naast de circulaire transitie is er ook op lokaal niveau de transitie naar een duurzame energie voor alle inwoners en de lokale ondernemers van groot belang. Op regionaal niveau maken we deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES) binnen de Cleantechregio en proberen we beleid te ontwikkelen en uit te voeren op lokaal en regionaal niveau. Er moeten komende jaren binnen de energiemix van zonne-energie, windenergie en andere warmtebronnen keuzes gemaakt worden wat binnen onze gemeente kan. Enerzijds is de wens groot om onze energie duurzaam op te wekken en anderzijds zijn de beperkingen van een groen natuurgebied en leefomgeving ook groot. Denk hierbij aan natura-2000 gebieden en bescherming van bepaalde diersoorten. Dit willen we graag met de regio, gemeente, inwoners en onze ondernemers samen oppakken.

Daarom hechten we voor verdere ontwikkeling aan goede participatietrajecten met onze inwoners op wijkniveau bij al deze transitie-agenda's. PvdA wil op wijkniveau de belangen en wensen van jongeren en ouderen middels participatie hierbij betrekken en meenemen.

De woningen in Heerde moeten ook verduurzaamd worden, dit geldt voor eigenaren van woningen en huurders. In de sociale woningbouw moet de gemeente samen met de woningbouwcorporatie zorgen voor het verduurzamen van de woningvoorraad. Ook mensen met een kleine portemonnee, zowel huurders als woningeigenaren, moeten hierbij geholpen worden. Naast verduurzaming van woningen moeten er acties komen voor bewustwording en energiebesparing. Heerde Energiek kan hierbij ondersteunend zijn.

Een gezonde en groene leefomgeving begint ook met veel aandacht voor biodiversiteit, klimaatadaptie, natuurlijk beheer van het openbaar groen en onze bossen. Door klimaatverandering merken we in onze directe omgeving dat we soms te maken hebben met extreme droogte of neerslag met intense buien met als gevolg wateroverlast op lokaal niveau. Daarom is het van belang dat we in onze omgevingsvisie bij plannen voor onze fysieke leefomgeving aspecten zoals welzijn en gezondheid goed verankeren. Bij dergelijke omvangrijke plannen moet de gemeente goede participatietrajecten opzetten en ook zorgen voor betrokkenheid van diverse doelgroepen vanuit de samenleving. Jong en oud moet zich gehoord voelen bij het maken van plannen in onze wijken. In al onze dorpen moeten

we een contactambtenaar en wethouder behouden, zodat de afstand tussen de gemeente en al haar inwoners vanuit Wapenveld, Heerde, Veessen en Vorchten en alle buurtschappen klein en betrokken blijft.

Daarnaast wil de PvdA Heerde de volgende punten extra onder de aandacht brengen:

DUURZAME ENERGIE / ONZE KEUZES:

- RES Clean Tech verder voortzetten en ontwikkelen. Bij het Rijk lobbyen voor voldoende investeringen bij verdere uitwerking.
- Heerde Energiek kan ondersteunend zijn bij het verduurzamen van woningen.
- Bedrijfsleven stimuleren voor verdere verduurzaming.
- Voorlichting en bewustwordingscampagnes voor energiebesparing bij inwoners voortzetten.
- Gemeente neemt als overheid haar voorbeeld door duurzaam energie op te wekken en haar wagenpark en materieel op termijn te verduurzamen door gebruik te maken van schone brandstoffen.
- Bij woon-, werkverkeer als werkgever stimuleren om gebruik te maken van de fiets, collectief vervoer (OV), of schoner rijden met minder CO2 uitstoot. Ook kijken naar vormen van een mix van thuis en op kantoor werken en zo de CO2 footprint verminderen (de CO2-voetafdruk is een jaarlijkse berekening die inzichtelijk maakt hoeveel CO2 een onderneming/organisatie uitstoot).

- Aandacht voor energiearmoede is noodzakelijk. Zeven procent van de Nederlandse huishoudens lijdt aan 'energiearmoede'! Door de absurd gestegen energieprijzen zal deze groep, ook in Heerde, snel in omvang toenemen.

CIRCULAIRE ECONOMIE / ONZE KEUZES:

- Ondernemers die circulair ondernemen betrekken we bij de regio's Cleantech en Regio Zwolle, zodat zij als voorbeeld kunnen dienen voor anderen.
- Actieplan Heerde Circulair zetten we voort en ontwikkelen we verder.

- Inkoopbeleid ontwikkelen we verder op het gebied van circulair, duurzaam en sociaal-maatschappelijk en daar waar het kan geven we dit vorm op regionaal niveau met andere gemeenten.
- Samen met ROVA betere communicatie en voorlichting geven aan inwoners over het beter scheiden van afval.
- We vragen aandacht voor zwerfafval samen met ROVA, inwoners, scholen en andere organisaties. We pakken dit onderwerp samen op en jaarlijks zetten we campagnes op zodat afval niet in de natuur blijft liggen.
- We vragen aandacht voor recycling, deeleconomie en stimuleren meer service gerichte en sociale initiatieven vanuit de samenleving. Zoals: Repaircafé's, kringloopwinkels, speelgoedbanken etc.
- Cittaslow en Fairtrade zetten we voort en werken we verder uit en geven het vorm door middel van werkgroepen met lokale vertegenwoordigers. Jaarlijks organiseren we een Cittaslow en Fairtrade week met lokale initiatieven samen met ondernemers, inwoners, scholen en maatschappelijke organisaties. De slogan Cittaslow, staat voor noaberschap voor je 'nabije naasten' en Fairtrade voor noaberschap van je 'verre naasten', dragen we expliciet uit.
- We streven ernaar om de Sustainable Development Goals van VN (SDG's*) op te nemen in gemeentelijk beleid of activiteiten. Bij duurzaamheidsvraagstukken hebben we ook specifiek aandacht voor de sociale aspecten van armoede, zodat iedereen mee kan doen ongeacht de dikte van de portemonnee en met of zonder een breed sociaal netwerk.

* In september 2015 hebben de regeringsleiders van de Verenigde Naties 17 Sustainable Development Goals (SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) vastgelegd. De SDG's hebben betrekking op de meest urgente problemen in de wereld, zoals Einde aan armoede, Gelijkheid voor mannen en vrouwen en Duurzame en betaalbare energie.

KLIMAATADAPTIE / ONZE KEUZES:

- Het Rijk heeft het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) vastgesteld en dit heeft zich doorvertaald naar een regionaal plan voor klimaatadaptatie. De lokale en regionale partijen, zoals de gemeenten, provincies, drinkwaterbedrijven en waterschappen hebben een gezamenlijk Regionaal Adaptie Plan hebben gemaakt (RAP). De gemeente blijft hier volop mee participeren en past de uitgangspunten toe op haar lokaal beleid.
- In verschillende wijken van onze gemeente zijn er wadi's aangelegd en wordt hemelwater afgekoppeld, zodat er genoeg water wordt opgevangen in de bodem voor droge periodes. Dit beleid voorzetten zodat de woonwijken ook klimaatbestendig worden ingericht.

- Onderzoek heeft aangetoond dat de Veluwe elk jaar droger wordt. Het is bekend dat naaldbomen meer vocht verbruiken dan loofbomen. Om het droogteprobleem op te lossen moet het gebied weer haar natuurlijk sponsfunctie terugkrijgen, bijvoorbeeld door het creëren van natuurlijke bossen. We zien daarom graag dat de gemeente, binnen onze gemeentegrenzen successievelijk de naaldbomen deels gaat vervangen door vochtregulerende loofbomen.

NIET ALLEEN DE LASTEN MAAR OOK DE LUSTEN!

Veel maatregelen in het Klimaatakkoord zullen gevolgen hebben. Ook Heerde zal in de toekomst te maken krijgen met een opgave die ons door de Rijksoverheid wordt opgelegd. Daar kunnen we niets aan veranderen. Dat accepteren we ook daar de oude energievormen domweg niet meer kunnen. Dat

maakt dat energietransitie verstandig en onvermijdelijk is. Wat de PvdA Heerde echter wel wil, is opkomen voor de belangen van de inwoners die zich zorgen maken over hetgeen er in hun directe nabijheid gebeurt. Er moet tijdig en open worden gecommuniceerd. Als we dan te maken krijgen met windmolens, willen we dat de inwoners ook profiteren van de opbrengsten. Enerzijds gaat het om participeren als er locaties gezocht moeten worden

voor energieopwekking; anderzijds gaat het om financiële participatie.

ONZE KEUZES:

- Wij pleiten voor mede-eigenaarschap, financiële deelneming, een omgevingsfonds of een omwonendenregeling. Op die manier ervaart de omgeving niet alleen de lasten maar ook de lusten van bijvoorbeeld windturbines.
- De Lokale energiecoöperatie krijgt voorrang bij de vergunningverlening. Dit vergroot het draagvlak voor duurzame energie.
- Er komt minimaal 51% van de duurzame energiebronnen in lokale handen o.a. van de lokale energiecoöperatie (Heerde Energiek) of de gemeente zelf.
- Gebruik voor installaties bij voorkeur gebied dat al verstoord is, zoals industrieterreinen en stroken langs infrastructuur. Plaatsing van windmolens langs de A50 is wellicht een optie. Dat voorkomt extra verstoring van natuur en landschap en heeft als extra voordeel dat de locaties goed ontsloten zijn en nabij kabel-infra liggen.

3. MEER ONDERHOUD OPENBAAR GROEN

Groenonderhoud in de openbare ruimte moet weer terug van C naar B-niveau.

Het onderhoud en beheer van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Het ligt voor de

hand dat een groene omgeving niet alleen essentieel is voor een gezond woonklimaat maar vooral ook een belangrijk element is in de ontwikkeling van kinderen. Kinderen brengen immers veel tijd in de directe woonomgeving door. Onderzoek heeft ook aangetoond, dat vandalisme en criminaliteit afnemen in een wijk of buurt met goed ingerichte en onderhouden groene openbare

ruimtes. Slecht onderhouden groene openbare ruimtes dragen bij aan onveiligheidsgevoelens en werken verloedering in de woonomgeving in de hand. Kortom: hoogstaand groenonderhoud is van groot belang.

Groenonderhoud wordt overigens steeds arbeidsintensiever omdat er (gelukkig) geen chemische middelen meer gebruikt mogen worden.

Het groene karakter van onze gemeente is belangrijk voor de kwaliteit van leven van de inwoners, en vergroot daarnaast de aantrekkelijkheid voor het toerisme. De huidige financiële status dwingt echter om zorgvuldig om te gaan met de beschikbare financiële overheidsmiddelen op het gebied van groen, waarvoor begrip. Er zijn echter aanwijsbare plekken in de dorpen van Heerde waar het onderhoud veel te wensen overlaat of volledig ontbreekt, waardoor verwaarlozing dreigt op te treden (zie foto). Dat past niet bij een Cittaslow gemeente. Deze negatieve tendens geldt niet voor de dorpstoegangswegen en de centrumgebieden maar betreft de groenvoorzieningen in de wijken; groenvoorzieningen die vooral van belang zijn voor de wijkbewoners zelf. Daarmee ontstaat een te groot verschil tussen de 'voorkant' en de 'achterkant' van onze dorpen. Opschalen van het onderhoud is, wat de PvdA betreft, geboden.

ONZE KEUZES:

- Breng in het groenbeleid de 'voor- en achterkant' meer met elkaar in evenwicht. Stimuleer de leefbaarheid in de wijken, zodat het in iedere wijk fijn wonen is.
- We maken daarom structureel meer geld vrij voor groenonderhoud. Groen onderhoud in de openbare ruimte moet in alle dorpen en buurtschappen weer terug van C naar B-niveau.
- We moedigen initiatieven van inwoners aan in het participeren in het onderhoud van openbaar groen. We stimuleren actief adopteren van groen. We raden aan om (financiële) steun aan deze initiatieven te geven, want zij dragen bij aan zowel de natuurlijke als de sociale leefomgeving.
- We introduceren een hoge norm voor groen in de wijken die bewoners gezamenlijk en op eigen initiatief invullen.

- We zijn voor ecologisch berm- en waterbeheer.
- Omgevingsplannen moeten bijdragen aan biodiversiteit.
- We zijn voor de aanleg en beheer van landschapselementen zoals hagen, houtwallen en poelen.
- We steunen maatregelen voor een donkere nacht (meedoen aan onze Nacht van de Nacht).
- We vergroten aandacht voor biodiversiteit middels jaarlijkse acties en bewustwordingscampagnes, zoals adoptie van de egel en het blauwtje.
- Bij bermbeheer is er zoveel mogelijk aandacht voor biodiversiteit.
- Bij bestrijden van eikenprocessierups passen we natuurlijke bestrijding toe en geen chemische bestrijding, waardoor het slecht kan uitpakken voor de biodiversiteit.
- We zetten een apart gemeentelijk programma Biodiversiteit op, met brede aandacht voor natuurlijk bosbeheer, bermbeheer, exoten bestrijding etc. En daarbij zoeken we de samenwerking met natuur- en milieuorganisatie en of onderwijs en onderzoeksinstellingen.
- Bladblazen beperken we tot het bestrijden van onveilige verkeerssituaties. Laat op andere plekken de flora en fauna met rust. Zet in op geluidsarme elektrische blazers.

Groen onderhoud in de openbare ruimte moet in alle dorpen en buurtschappen weer terug van C naar B-niveau. Breng in het groenbeleid de 'voor- en achterkant' (centrum versus wijken) meer met elkaar in evenwicht.

C-niveau = Laag onderhoudsniveau. Sober, achterstanden in onderhoud.

B-niveau = Basis onderhoudsniveau. Voldoende onderhouden, wel wat op aan te merken.

4. ARMOEDE, ENERGIEARMOEDE EN SCHULDEN BESTRIJDEN

Eén miljoen mensen in Nederland leven in armoede! De afnemende bestaanszekerheid van steeds grotere groepen mensen vraagt daarom om fundamentele ingrepen.

Afgelopen jaren hebben we landelijk gezien dat er steeds meer mensen in armoede en schulden belanden. De coronacrisis heeft de sociaaleconomische verschillen in onze samenleving nog eens

aanzienlijk vergroot. Vanuit de lokale overheid is het goed om deze mensen snel in beeld te krijgen en te helpen. Ondanks het feit dat we een enorm rijk land zijn, blijken er volgens landelijke cijfers één miljoen mensen niet genoeg geld te hebben in Nederland en in armoede te leven. Mensen die weinig geld hebben, kunnen geen boodschappen doen, kleren kopen, hun huur en vaak ook andere vaste kosten niet betalen. Leven in armoede treft ook helaas kinderen. In Heerde hebben afgelopen

jaren jaarlijks zo rond de 400 kinderen te maken gehad met leven in armoede. Dankzij de landelijke Klijnsmagelden is er op lokaal niveau samen met verschillende instanties het Kindpakket ontwikkeld.

De toeslagenaffaire heeft laten zien hoe makkelijk onschuldige mensen te maken kunnen krijgen met ongekend onrecht. De houding van de overheid maakt het mensen soms onmogelijk om uit een moeilijke situatie te komen of zorgt ervoor dat ze onbedoeld als fraudeur bestempeld kunnen worden. Daarom moet de menselijke maat terug bij de overheid en dat geldt ook op lokaal niveau. Daar is mede door de inzet van de PvdA op lokaal niveau bij de uitvoering van de participatiewet en bij de aanpak van armoede en schulden flink op ingezet. Op basis van vertrouwen mensen vooruithelpen die het moeilijk hebben. Dus met een dienstverlening die gekenmerkt wordt door een persoonlijke benadering en de menselijke maat in plaats van een dienstverlening die wantrouwen als leidraad neemt. Een dienstverlening die de mens als mens ziet en niet als een nummer. Voor de komende periode moeten we ervoor waken dat de 'menselijke maat en persoonlijke aanpak' op uitvoerend niveau niet verwisseld wordt door het strikt toepassen van de regels.

Artikel 20 van de grondwet: *'De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp voor zorg van de overheid'.*

ONZE KEUZES:

- Gemeente moet aandacht hebben voor mensen met schulden en mensen die langdurig een laag inkomen hebben. Lokale regelingen moeten met maatwerk hierop aansluiten.
- Minimapolis houden we in stand zodat mensen met weinig geld zorg niet gaan mijden en dat ze hun zorgpremie kunnen blijven betalen. Met zorgverzekeraars waar een minimapolis mee wordt gesloten is er ook aandacht voor preventie, armoede en gezonde leefstijl.

- Landelijke middelen voor armoedebestrijding onder kinderen, zoals de Klijnsmagelden moeten voor een hele collegeperiode vastgesteld worden en niet terugvloeien naar de algemene middelen.
- Middelen en voldoende capaciteit beschikbaar stellen voor armoedebestrijding en de samenwerking met verschillende lokale, regionale en landelijke organisaties voortzetten. Denk hierbij aan de Voedselbank, scholen, stichting Leergeld Noord-Veluwe, Grip op de Knip (schuldhulpmaatje) en andere maatschappelijk betrokken organisaties.
- Bij armoedesituaties naast financiële ondersteuning, ook aandacht voor sociaalpsychologische aspecten. Leven in armoede kan veel stress opleveren voor kinderen en ouders en kan kinderen levenslang bijblijven.
- Middels lokale regelingen mogelijk maken dat kinderen mee kunnen doen op school, met bijvoorbeeld activiteiten zoals schoolreisjes, of met sporten en culturele activiteiten. Abonnement voor een sportclub, zwemles, of muzieklles moet ook kunnen als je ouders weinig geld hebben of als ouders zich tijdelijk in een moeilijke situatie bevinden.
- Lokale initiatieven met verschillende partners, zoals een doorlopende Kind pakket voor de winter en zomer voortzetten. Hierdoor konden kinderen afgelopen jaren bijvoorbeeld in de winterperiode een winterjas kopen of in de zomer deelnemen aan leuke activiteiten.

Energie is eerste levensbehoefte en mag niet leiden tot energiearmoede!

Energie moet bereikbaar voor iedereen blijven!

Met de huidige absurd hoge energieprijzen wordt dat voor grote groepen in onze samenleving volstrekt onmogelijk. Je zult maar bij de één miljoen mensen horen die nu al onder de armoedegrens leven. Je zult maar een vast energiecontract hebben dat binnenkort afloopt. Je zult maar een energiemaatschappij hebben die eenzijdig het lopende contract opzegt en je een 'aanbod' doet met een wintertarief.

Het is voor iedereen natuurlijk een hard gelag als het tarief van de energierekening fors hoger wordt. Maar naarmate het inkomen lager is wordt de klap harder. De energie prijsstijgingen zijn zó groot, en zó onvoorzien, dat vooral mensen in slecht geïsoleerde huurwoningen daar last van gaan krijgen. Zij hadden al een veel te hoge energierekening en betaalden al een veel te groot deel van hun maandinkomen aan gas en stroom.

Het kabinet gaat **alle** huishoudens met gemiddeld 400 euro compenseren. Wij hadden gehoopt op een inkomensafhankelijke regeling, waarin de sterkste schouders de zwaarste lasten zouden dragen en de lage en middeninkomens ontzien zouden worden. Want terwijl aan de welvarende kant van de samenleving niemand die 400 euro echt nodig heeft, is dat bedrag aan de kant van de kleinere portemonnee veel te weinig om de hevig gestegen energieprijzen te kunnen betalen. En in geval van slecht geïsoleerde woningen kan die kant een nog veel hogere energierekening tegemoetzien. De vrees dat juist deze huishoudens onder de armoedegrens gaan vallen is heel reëel.

5. SPORT EN CULTUUR VOOR IEDEREEN

Ieder kind in Heerde moet kunnen sporten en in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur.

Sport en cultuur zijn belangrijke integratiemiddelen. De verenigingen vervullen een essentiële maatschappelijke functie en vormen het sociale cement van de samenleving. Teamsport draagt bij aan de ontwikkeling van teamgeest en het principe van fair play. Investeren in sport en beweging is ook een investering in het voorkomen van veel maatschappelijke problemen.

We hebben in de gemeente Heerde een indrukwekkende traditie met betrekking tot het culturele leven: zoals de kunstbeoefening door amateurs, muziekverenigingen, koren, onze bibliotheek, Historische Vereniging Heerde, RTV 794, het Heerder Cultureel Centrum, Vrieze's erfgoed in Wapenveld, de jaarlijkse uitmarkt of voorstellingen georganiseerd in De Heerd.

We onderschrijven de filosofie van het Cittaslow-keurmerk dat we sinds 2012 toegekend hebben gekregen. We hebben veel mooie sportvoorzieningen, veel sporten komen aan bod. We zijn uniek in de regio met onze atletiek- en skeelerbaan en hebben daarmee een regionale of (inter-) nationale functie. De PvdA is trots op deze voorzieningen en de daarbij horende uitstraling en wil deze positie behouden. Subsidies voor verenigingen in sport en cultuur willen we jaarlijks indexeren.

Ook is het van belang dat mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking gaan of blijven bewegen. Dit houdt in dat de toegankelijkheid van sportverenigingen, lokaal en regionaal, voor mensen met een beperking gestimuleerd wordt.

De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat het verenigingsleven het zwaar te verduren heeft gehad. Er waren niet of nauwelijks inkomsten en verschillende kosten gingen wel door. PvdA Heerde is van mening dat de gemeente zorg moet dragen voor deze verenigingen.

Lokaal Sport en beweegakkoord:

PvdA Heerde staat achter het lokaal sport en beweegakkoord. We willen dat in de komende jaren aandacht blijft voor dit akkoord en dat de gemeente Heerde dit blijft ondersteunen en faciliteren.

ONZE KEUZES:

- Jaarlijks indexeren van subsidies in sport en cultuur.
- Geen enkele vereniging mag omvallen door de coronacrisis. De gemeente zal maatwerk moeten bieden bij verenigingen die het moeilijk hebben.
- Ieder kind moet de mogelijkheid krijgen om te kunnen sporten en in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur. Regelingen hieromtrent dienen actief te worden gepromoot.
- Het blijven faciliteren en ondersteunen van de uitvoering van het sportakkoord.

- Het blijft voor para commerciële clubs mogelijk om 12 keer per jaar een ontheffing aan te vragen om in clubverband activiteiten te organiseren buiten de reguliere tijden om.
- De bibliotheken en dorpshuizen in onze dorpen zijn belangrijke voorzieningen. Deze behoren in stand te worden gehouden.

Rutger Bregman

Laten we de spotlights eens zetten op de toenemende tweedeling in Nederland. Het licht zetten op het chronische probleem dat een grote groep Nederlanders de kosten voor de basale levensbehoeften niet of alleen met grote moeite betaald krijgt. En de schijnwerper zetten op degene die de meest basale oplossing voor dit denderend probleem naar voren heeft gebracht: de Nederlandse journalist en historicus Rutger Bregman.

Tijdens de conferentie van het World Economic Forum in het Zwitserse Davos stelde hij dat er te weinig gepraat werd over hoeveel (beter gezegd: hoe weinig) de allerrijksten afdragen aan de samenleving. "Belasting, belasting, belasting", zei hij, "de rest is bullshit."

Daarmee wees hij de wereld op een pijnlijk feit: de superrijken betalen véél te weinig - c.q. via allerlei constructies soms helemaal geen - belasting en dragen daarmee bij aan de toenemende ongelijkheid en aan de armoede van de publieke dienstverlening.

"Belasting, belasting, belasting". Een basale, voor de hand liggende oplossing. Zo moeilijk is het niet. We horen er niet meer zo veel over in de Nederlandse politiek.....

6. ZORG MOET EERLIJKER

Wij zijn voorstander van een vermogenstoets voor de WMO.

In 2015 is landelijk de verantwoordelijkheid wat betreft de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en jeugdzorg naar de gemeente overgegaan. Dit is echter met een ontoereikend budget gebeurd. Hierdoor komt de voorziening onder druk te staan en moeten er (politieke) keuzes gemaakt worden.

We vinden het belangrijk dat ondersteuning vanuit het sociaal domein bereikbaar is voor iedereen. Ongeacht afkomst en inhoud van de portemonnee, moet je kunnen rekenen op de juiste en passende zorg en aandacht.

Met invoering van het abonnementstarief is bijvoorbeeld een schoon huis voor veel mensen weer betaalbaar geworden. Maar ook de aanschaf van een rollator of traplift valt onder dit tarief. En het fijne is dat de gebruiker, ondanks het aantal voorzieningen, maximaal € 19 per 4 weken betaalt. Hierbij is inmiddels sprake van een omgekeerde solidariteit. Waar voorheen iemand met een dikkere

portemonnee zelf betaalde voor de geleverde schoonmaak en/of hulp, maakt degene nu ook gebruik van deze voorziening. Hierdoor neemt de financiële druk op het sociaal domein steeds verder toe en dreigt het onbetaalbaar te worden. We moeten zien te voorkomen dat juist de mensen die het zo hard nodig hebben hieronder gaan lijden. Dit volgens het principe: 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'.

Kansen op een gezonde levensstijl is helaas niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid. Het is zelfs aangetoond dat wie in armoede leeft en/of opgroeit, er een ongezondere levensstijl op na houdt en daardoor ook aanmerkelijk korter leeft.

ONZE KEUZES:

- Sociaaleconomische gezondheidsverschillen zijn niet acceptabel.
- Welzijn, preventie en gezondheid staan voorop, voorkomen is altijd beter dan genezen. Uiteindelijk leidt een preventieve aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen tot minder dure zorg.
- Wij stimuleren in het onderwijs de aandacht voor gezondheid, gezonde voeding, sport en bewegen.
- Om jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit en drugsmisbruik te voorkomen en te bestrijden, kiezen we voor een integrale aanpak waarin pedagogische begrenzing een centrale plek heeft. Met de juiste ketenpartners, zoals politie, Halt en jongerenwerker bouwt de gemeente Heerde aan

veilige, rechtvaardige en leefbare wijken.

- Wij blijven oog houden voor eenzaamheid. Eenzaamheid onder jongeren, maar ook onder ouderen.
- Het budget mag nooit een belemmering zijn om de zorg te leveren die nodig is.
- Wij zijn voorstander van een vermogenstoets voor die voorzieningen waar dat bij mogelijk is.
- Momenteel lijden de mensen die het niet breed hebben onder de aanzuigende werking van het WMO-abonnementstarief. Wij zijn daarom voorstander van een vermogenstoets van de WMO. Bij het Rijk blijven we daarom aandringen op het afschaffen van het abonnementstarief.
- Zolang de WMO inkomensstoets niet landelijk geregeld is, onderzoeken we of we lokaal kunnen werken met een inkomensafhankelijke bijdrage. Sommige gemeenten, waaronder o.a. Goes hanteren een inkomensgrens. Dit houdt in dat inwoners van Goes met een jaarinkomen of vermogen van boven de 150 procent van de bijstandsnorm geen beroep kunnen doen op huishoudelijke hulp vanuit de WMO. Waardoor er financiële ruimte overblijft voor hen die het werkelijk nodig hebben. We pleiten voor serieus onderzoek naar de vraag of dit voor Heerde ook een oplossing kan zijn.

Onze verzorgingsstaat is alleen houdbaar als kostbare sociale voorzieningen alleen terecht komen bij diegenen die ze echt nodig hebben en dit zelf niet (of niet geheel) kunnen betalen. Een systeem met een eigen bijdrage naar inkomen is vele malen socialer. Datzelfde principe geldt overigens ook voor de ziektekostenverzekering.

Het is een - solidaire - keus. Onze keus. Zo moeilijk is het niet!

7. HEERDE VOOR IEDEREEN (INCLUSIEF DENKEN)

De weg naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort, loopt langs de regenboogvlag.

Vanaf oktober 2020 wordt de regenboogvlag in Heerde elk jaar op een dag in oktober gehesen. We hebben ons daar sterk voor gemaakt. Gelukt! Maar deze stap vooruit is geen eindstation maar een hoopvol begin.

We constateren overigens dat alle gemeentes op de Noord-Veluwe vanaf 2021 de regenboogvlag hisjen. Een verheugende stap vooruit. Daarnaast heeft de gemeente Heerde Diversity day omarmd en ook de regenboogvlag gehesen. Bedrijven organiseren op die dag activiteiten om aandacht te vragen voor de kracht van diversiteit. *‘Zo zetten we samen een stap in de goede richting: een maatschappij waarin we ieders unieke talenten waarderen en benutten’.*

We kiezen voor een samenleving, waar iedereen zichzelf kan zijn en het niet uitmaakt wat je geslacht, geaardheid of geloof is. Een samenleving, waarin je gelijk wordt behandeld, ongeacht of je vrouw of

man, oud of jong, met of zonder beperking, wit of gekleurd, statushouder, autochtoon, hetero of homo bent. En een samenleving waarin iedereen zijn of haar stem kan laten horen en de vrijheid van meningsuiting vanzelfsprekend is. De PvdA staat pal voor de vrijheid van godsdienst en streeft tegelijkertijd naar emancipatie, gelijkwaardigheid en de vrijheid van mensen die afscheid nemen van hun geloof.

ONZE KEUZES:

- Onze lokale identiteit is wat ons bindt: we zijn allen Heerdenaren, ook als we verschillend zijn.
- We vinden, dat overheid en hulpverleners er voor jou zijn, ongeacht wie je bent.
- De PvdA staat naast individuen en minderheden, die zich uitspreken tegen discriminatie, uitsluiting en racisme. Binnen de grenzen van onze rechtsstaat moet er voor iedereen ruimte zijn om zijn of haar mening zonder bedreigingen of verdere uitsluiting te uiten.
- We kijken niet weg en nemen de verantwoordelijkheid om op te treden tegen racisme, xenofobie, machtsmisbruik en discriminatie.
- Solidariteit betekent voor ons dat we niet alleen voor onszelf en onze eigen kring opkomen, maar juist ook voor de ander.
- We organiseren zelf, of samen met anderen, evenementen in Heerde in het kader van de bevordering van inclusief denken.
- We nemen het volgende uitgangspunt mee in onze politieke keuzes: voor mensen met een beperking betekent een inclusieve samenleving dat ze meedoen op voet van gelijkwaardigheid, dat ze regie hebben over hun eigen leven en dat ze toegang hebben tot dezelfde voorzieningen en diensten als mensen zonder beperking.

8. BETROUWBARE OVERHEID

Burgers mogen niet met wantrouwen door de overheid worden benaderd en behandeld.

We constateren dat op alle niveaus in Nederland de bestuurscultuur verbeterd kan worden. Politieke partijen zelf, ook wij, zullen opener en duidelijker moeten worden en zullen burgers (en leden) veel actiever moeten betrekken in het afwegen van uiteenlopende belangen in de samenleving. Dit om de kloof tussen burger en politiek te verkleinen. Een moderne partij moet de inwoners (en haar leden) de

ruimte bieden om de besluitvorming te beïnvloeden. De raad kan hiermee haar voordeel doen omdat ze daarmee de beschikking krijgt over relevante informatie. We zijn ons er echter van bewust dat nu veelal een minderheid de kans neemt om hun zienswijze naar voren te brengen maar de 'zwijgende meerderheid' niet gehoord wordt. Je moet echt een betrokken, mondige, geletterde inwoner zijn want anders heb je dikke pech. Het gaat om mensen die niet dagelijks bezig zijn met het lokale beleid, maar op wiens levens politiek besluiten wel invloed hebben. Een brug slaan naar deze groep, hen aan het woord laten, is uiterst moeilijk maar zeer noodzakelijk.

Betrouwbaarheid is nauw verbonden met de vraag of er voldoende openheid en transparantie betracht wordt door de overheid. Als een gemeente niet transparant functioneert en bestuurders voortdurend de indruk wekken dat ze informatie achterhouden, ontstaat een voedingsbodem voor wantrouwen. Gebrek aan transparantie en dus geheimhouding is niet alleen een beperking van het recht op vrije meningsuiting, maar beperkt raadsleden ook in hun volk vertegenwoordigende rol, omdat zij dan niet in het openbaar verantwoording kunnen afleggen aan de samenleving. Vanzelfsprekend zijn er uitzonderingen, bijvoorbeeld als het bedrijfsgevoelige of privacygevoelige onderwerpen betreft. Maar openbaarheid is de regel; beslotenheid is de uitzondering.

In de Tweede Kamer is een motie aangenomen over de versterking van de rechtspositie van burgers en het verbeteren van de bestuurscultuur. Analoog aan deze Tweede Kamer motie zijn we van mening dat:

- Burgers niet met wantrouwen door de overheid mogen worden benaderd en behandeld.
- Er altijd oog moet zijn voor het voorkomen van schrijnende individuele effecten van verordeningen en wet- en regelgeving.
- Er daarvoor in verordeningen en uitvoeringsregelingen altijd waarborgen opgenomen moeten worden, zoals een hardheidsclausule, om schrijnende individuele effecten te kunnen voorkomen.
- Er voldoende aandacht moet zijn voor de uitvoering en gevolgen van beleid voor de burgers.
- De rechtspositie van burgers versterkt moet worden.
- De toegang tot sociaaljuridische dienstverlening drempelvrij moet zijn.

- De informatiepositie van de raad moet worden versterkt en de gemeenteraad altijd als eerste geïnformeerd moet worden over collegebesluiten.
- Macht en tegenmacht gekoesterd moeten worden.
- Inwoners moeten kunnen meedoen aan de politieke besluitvorming, bijvoorbeeld via digitale inwonerpanels.

ONZE KEUZES:

- We investeren in een sterke positie van cliëntenraden, huurdersorganisaties, bewonersorganisaties en de rekenkamer.
- In de raad gaan we in gesprek over het verbeteren van de bestuurscultuur. En houden dit thema vast.
- We stemmen in met de (10) conclusies en aanbevelingen van het onderzoek “Inwonersparticipatie en de rol van de raad” (najaar 2021) van de rekenkamercommissie Heerde.
- Vertegenwoordigers van de lokale overheid moeten naast de burgers staan en behoren actief mee te denken.
- Transparantie is noodzaak voor de wijze waarop de gemeente communiceert met haar inwoners en de raad. Dat geldt ook voor de manier waarop de gemeente omgaat met WOB verzoeken. De PvdA stelt actieve openbaarheid voorop en als norm. Openbaarheid is de regel en beslotenheid is de uitzondering.
- Als partij organiseren we stelselmatig digitale inwonerpanels (en ledenpanels) over relevante politieke vraagstukken die zich daarvoor lenen. Dit voordat de besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Joop den Uyl over de ‘onzichtbare’ armoede in onze samenleving. Een, tweedeling veroorzakende, armoede die sluimert onder de rijkdom van het neoliberalisme:

“Daaronder, daar is de werkelijkheid van de armoede”...

“De tweedeling is nog geen feit.

Goddank niet.

Maar als we geen ander beleid voeren.

Dan zal die een feit worden.

En dan zal het niet alleen deze samenleving breken.

Het zal ons opbreken.”

9. SCHOOLZWEMMEN WEER MOGELIJK MAKEN

Ieder kind, waar de wieg ook mag hebben gestaan, moet de kans krijgen zwemvaardigheden te ontwikkelen.

Kunnen zwemmen en bijhouden van zwemvaardigheid is essentieel. Zwemmen is een belangrijke aanvulling op het dagelijkse bewegen en het leren zwemmen voorkomt onnodige verdrinkingen.

Momenteel halen steeds minder kinderen hun zwemdiploma's en krijgen minder beweging met o.a. gewichtstoename tot gevolg. Eén op de zeven kinderen in Nederland kampt met gezondheidsproblemen. Kinderen die voldoende bewegen presteren beter op school, zitten beter in hun vel en dit draagt dus bij aan hun algehele fysieke en mentale gezondheid. Eén uur per week sporten zou wettelijk verplicht moeten worden.

In 2021 is helaas het schoolzwemmen in het Berghuizerbad gestopt. Reden hiervoor zijn de hoge kosten die het bad al jarenlang zelf op moest hoesten. Het schoolzwemmen wordt gratis aangeboden aan scholen maar helaas zijn er op dit moment, ook als gevolg van de coronacrisis, geen financiële middelen meer voorradig bij het Berghuizerbad om de vervoerskosten van de kinderen zelf te bekostigen.

Ook kunnen de ouders regelmatig de kosten van een sport niet meer betalen, laat staan dat zij de kosten van zwemlessen kunnen opbrengen. We zijn ervan op de hoogte dat dit niet alleen de minima betreft maar dit ook toenemend ouders met een middeninkomen raakt.

In een waterrijk land en gemeente is het van groot belang dat je je kan redden in het water! Het aangeleerd krijgen en onderhouden van zwemvaardigheid is wat de PvdA betreft een basisvoorziening. We vinden het belangrijk dat alle kinderen, arm of rijk, minimaal in de gelegenheid moeten zijn om een basis zwemvaardigheid aangeleerd te krijgen. We zijn ook van mening dat schoolzwemmen weer een onderdeel behoort te worden van het onderwijsaanbod op *alle* basisscholen in de gemeente Heerde.

ONZE KEUZES:

- We vinden het zeer belangrijk dat onze kinderen voldoende beweging kunnen krijgen.
- Kinderen in de gemeente Heerde waarvan de ouders zwemles niet kunnen bekostigen moeten via een lokale regeling alsnog de kans krijgen om een zwemdiploma A te halen.
- PvdA adviseert de gemeente dringend om samen met scholen, ondernemersfonds, Berghuizerbad en wellicht anderen naar oplossingen te zoeken om schoolzwemmen weer mogelijk te maken.

10. DORPSHART HEERDE AUTOLUW MAKEN

Autoluw en bloemenrijk toeristendorp; veiliger en gezonder centrum.

Het centrum, rondom de terrassen, van Heerde heeft zich goed ontwikkeld. Het aanzicht van het centrum is aanmerkelijk kleurrijker geworden, niet in de laatste plaats door de inzet van de lokale

ondernemersvereniging. Ook het nieuwe dorpspodium is een aanwinst.

Het lijkt ook alsof Heerde veranderd is in een 'bloemendorp' en op de zaterdagen worden er regelmatig aantrekkelijke en drukbezochte activiteiten georganiseerd. Het slaat overduidelijk aan en daarom zitten de terrassen regelmatig overvol. Wat opvalt is dat er veel fietsende toeristen zijn. Ook veel toeristen die gebruik maken van elektrische fietsen zijn zichtbaar. Een negatieve factor is dat de horecamensen over een

soms drukke rijbaan zich een weg moeten banen door het gemotoriseerd verkeer om het bijbehorend terras te bereiken. Dat leidt tot gevaarlijke situaties.

Heerde zou zich niet alleen moeten presenteren als 'bloemendorp' maar ook als 'fietsgemeente'. Van Heerde een fietsdorp maken past ook uitstekend bij het Cittaslow karakter van onze dorpen. Mede ingegeven door de coronamaatregelen, waardoor het horecagebied in het dorps hart is vergroot, vindt de PvdA de tijd rijp om te kijken naar het versneld autoluw maken van het centrum. Doel van dit plan is om het centrum aantrekkelijker te maken voor fietsers, voetgangers, bezoekers, inwoners en toeristen. De PvdA kiest ook voor autoluw omdat we het dorps hart tevens veiliger willen maken voor hen die er verblijven en werken (horecapersoneel). En... een (dorps-)hart zonder uitlaatgassen klopt veel gezonder!

ONZE KEUZES:

- Het dorps hart in de periode van 1 mei tot 1 oktober op maandag tot en met zaterdag tussen 12.00 en 17.00 uur afsluiten voor motorvoertuigen.
- In 2022 proefdraaien met een centrum (deels) zonder gemotoriseerd verkeer.
- We realiseren in het dorps hart meer stallingsplekken en oplaadpunten voor de fiets, onder andere op plaatsen die nu nog als parkeerplek voor automobilisten fungeren.
- Dit voorstel uitwerken met input van diverse belanghebbenden in maar ook buiten het centrum. De inwoners van Heerde zijn immers ook belanghebbend!

11. KOOPZONDAG IN HEERDE

Onze ondernemers moeten zelf de keuze maken om al of niet op zondag open te gaan.

Steeds meer gemeenten stemmen in met het op zondag openen van winkels. Het is dan ook merkwaardig dat we vinden dat op een dag, waarop veel mensen vrij zijn, we alles op slot moeten doen. Je mag dus wel wandelen en uit eten gaan op zondag maar geen eten of wandelschoenen kopen, althans niet in Wapenveld en Heerde.

De Winkeltijdenwet bepaalt dat winkels alleen tussen 6 uur 's ochtends en 10 uur 's avonds open mogen zijn en niet op zon- en feestdagen. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van het verbod open te zijn op zon- en feestdagen.

Naburige dorpen, zoals Epe, hebben hun supermarkten al geopend op zondag. Daarnaast is er ook de concurrentie van webwinkels die 24-7 bereikbaar zijn. Wij willen onze ondernemers de kans bieden om een antwoord te geven op deze groeiende concurrentie. Tevens willen we, ook op zondag, het toerisme stimuleren. Ondernemers (supermarkeigenaren en winkeliers) mogen zelf beslissen of zij hun winkel op zondag vanaf 12.00 tot 22.00 uur wel of niet open doen.

ONZE KEUS:

- We adviseren het winkelbesluit aan te passen. De ondernemers mogen zelf beslissen of zij hun supermarkt/winkel (food en non-food) op zondag vanaf 12.00 tot 22.00 uur open doen.

12. GELUID EN FIJNSTOF OVERLAST A50 BEPERKEN

We leven gemiddeld 13 maanden korter door alle fijnstof in de lucht die we inademen.

De A50 veroorzaakt geluidsoverlast en fijnstofoverlast voor inwoners van Heerde. Er wordt momenteel gesproken over het aanbrengen/ophogen van een *geluidswal*. Maar wellicht is de *fijnstof*problematiek

van de A50 een nog groter probleem. Het Longfonds adviseert mensen immers om op meer dan 300 meter afstand van een snelweg te wonen omdat binnen 300 meter de fijnstof vervuiling het hoogst is. Ook constateert het Longfonds dat fijnstof zich over een groot gebied kan verplaatsen. Heerde ligt door de overheersende westenwinden precies in het verspreidingsgebied. Mogelijk komt er in de nabije toekomst woningbouw tussen de Haneweg en de A50. Dat maakt, als dit plan daadwerkelijk gerealiseerd wordt, onderzoek naar de geluid- en fijnstofoverlast naar de mening van de PvdA nog urgenter.

Onderzoek naar de effecten van geluid- en fijnstof overlast wordt overigens *nog* actueler indien de (ongewenste) vliegveld Lelystad plannen alsnog doorgaan.

Het huidige plan behelst een lage wal langs een relatief klein gedeelte van de A50 langs Heerde. Er is een lokaal initiatief in Heerde actief, 'Stuurgroep aanpak overlast A50', die erop wijst dat het huidige plan niet voldoet. Deze Stuurgroep verzoekt de geplande geluidswal langs de A50 bij Heerde door te trekken aan beide kanten van de snelweg vanaf het Heerderstrand tot aan de afslag Heerde Zuid. En deze zo hoog te maken dat omwonenden en natuur adequaat beschermd worden tegen geluid, fijnstof, stikstof en licht- en luchtvervuiling. Eind 2021 wordt overigens het asfalt op de snelweg langs Heerde vervangen door ZOAB waardoor er sprake zal zijn van geluidsreductie.

De PvdA Heerde wil dat de effecten van fijnstof en geluidsoverlast meer aandacht krijgen en dat, indien onderzoek dit uitwijst, er aanvullende maatregelen genomen worden om de negatieve effecten te neutraliseren. De gemeente heeft immers een zorgplicht voor de gezondheid van de inwoners.

ONZE KEUZES:

- We pleiten voor onderzoek, bijvoorbeeld samen met de GGD Noord- en Oost-Gelderland, om de luchtkwaliteit en de geluidsoverlast rondom de A50 vast te stellen.
- Betrek In het onderzoek ook de effecten op potentiële woningbouwplannen in de nabijheid van de A50.
- Sla met Rijkswaterstaat en de provincie Gelderland de handen ineen om te komen tot één optimaal maatregelenpakket, dat leidt tot vermindering van de geluidsoverlast en luchtverontreiniging.

- Een geluidsscherm dat tegelijkertijd ook energie kan opwekken is wellicht een optie*.
- Wij pleiten voor een grotere reductie van de belasting dan wettelijk gezien verplicht is.
- Betrek de ‘Stuurgroep aanpak overlast A50’ en Heerde Energiek. Neem de Stuurgroep en Heerde Energiek mee bij de uitwerking van dit traject.

* Het is gebleken dat je met 1 kilometer geluidsscherm van 4 meter hoog, 100 huishoudens een jaar lang van energie kunt voorzien. Het scherm kan deels betaald worden door de energie die het scherm oplevert en subsidies. Naast dat het geld oplevert, verbetert uiteraard de leefomgeving van bewoners en beschermt het scherm tegen luchtverontreiniging. Zo zou een energieleverend scherm bijdragen aan een duurzaam Heerde. Een dubbelslag.

13. Drugsproblematiek aanpakken

We krijgen signalen dat het druggebruik onder de jeugd in Heerde momenteel problematisch hoog is. Laten we er niet in gaan berusten!

Het huidige beleid van de landelijke overheid van de afgelopen jaren heeft er niet in geresulteerd dat het drugsgebruik en de problemen daaromheen zijn afgenomen. Integendeel: de Rotterdamse haven wordt overspoeld door een tsunami van drugs en is *de* drugsinvoer haven van Europa geworden. Nederland is een vooraanstaande producent van hennep en van synthetische drugs geworden. Drugs zijn ruim beschikbaar en makkelijk toegankelijk in ons land. En velen beweren met recht dat ons land zich ontwikkeld heeft tot narcostaat. Want er heeft zich in Nederland een illegale drugsindustrie ontwikkeld die een nare problematiek heeft gecreëerd en die de samenleving dreigt te ontwrichten. Kortom: het lijkt er sterk op dat de landelijke overheid de controle heeft verloren.

Onze lokale overheid in Heerde heeft niet op haar handen gezeten voor wat betreft de drugsaanpak. Er is gepoogd het aanbod van drugs middels handhaving, het gebruik middels preventieve maatregelen en de schade middels brede verslavingszorg terug te dringen. Er zijn drugspannen gesloten, er zijn productielocaties ontmanteld, een jongerenwerker en straathoekwerker zijn aangesteld. Met de gemeente Epe is samenwerking gezocht en het Trimbos instituut is ingeschakeld. Allemaal heel noodzakelijk en nuttig, maar het heeft naar onze mening voorlopig niet tot meer grip *op* en tot vermindering *van* het probleem geleid.

En wij dan, de PvdA Heerde, als kleine speler in de keten? Laten we beginnen met het eerlijke verhaal te vertellen: wij weten het ook niet... wij hebben de oplossing ook niet in huis. De al jarenlang bestaande drugsproblematiek in Heerde lijkt wel onoplosbaar. Dit ondanks alle goedbedoelde inspanningen die in vele jaren zijn verricht.

Het grootste gevaar dat voortkomt uit deze stand van zaken is dat we gaan berusten; er een soort fatalisme gaat ontstaan. En berusting en machteloosheid zijn de voorbodes van weggijken en het onheil haar gang laten gaan.

Wij krijgen signalen dat het druggebruik onder de jeugd in Heerde, ook op de middelbare school, momenteel hoog is en toeneemt, waarbij ook harddrugs in het spel zijn. Daarom pleiten wij voor intensievere preventie en handhaving.

ONZE KEUZES:

- Wat de PvdA betreft wordt er gericht en keihard gehandhaafd richting drugsdealers! We richten ons in de handhaving met name op de criminaliteit rond de drugs, dus op de dealers en vervolgens de keten daarboven (drugsbazen/drugsproducenten).

- Voor wat de handhaving betreft richten we ons niet op de druggebruikers. Voor hen moet het accent liggen op preventie en voor problematische gebruikers op het verminderen van gezondheidsrisico's.
- Wat de PvdA betreft wordt er gericht gehandhaafd op en om de (middelbare) school maar ook in de centra van Heerde en Wapenveld.
- Alle jongeren in Heerde worden weerbaar gemaakt tegen de verlokkingen van drugs via voorlichting op scholen. Dit begint al op de lagere school. Het is ons bekend dat deze voorlichting mede als gevolg van de coronapandemie in het slop is geraakt. Dit zou weer opgepakt moeten worden.
- Wij zijn voorstander van vroeg signalering van verslavingsproblematiek en problematische gebruikers motiveren hulp te zoeken (jongerenwerker en straathoekwerker).
- Geef ook goede voorlichting aan ouders en leerkrachten.
- Ouders en kinderen, naast goede voorlichting, ook effectief verwijzen naar de juiste hulpverleners.
- Het ingezette beleid door de gemeente op GHB breder trekken naar de overige verslavingen.
- Ondermijnende (drugs-)criminaliteit is overal, dus ook in Heerde. Ondermijning (een vergaande vermenging van de bovenwereld en de onderwereld) staat hoog op de landelijke agenda. De mensen in Heerde moeten weten dat hun lokale overheid er alles aan doet om deze vorm van criminaliteit in onze leefomgeving aan te pakken. De PvdA Heerde pleit voor meer aandacht voor ondermijning. Te beginnen met meer aandacht voor het creëren van bewustwording bij onze inwoners.

We hebben aan zeven mannen (toen jongens) gevraagd of ze commentaar zouden willen leveren op onze voorstellen of naar aanleiding van onze voorstellen. Twintig jaar geleden hoorden zij bij de (recreatieve) 'drugscene' van Heerde. Ter geruststelling: ze zijn alle zeven prima terechtgekomen. Slechts één van hen woont overigens nog in Heerde! Dat is dan weer jammer. Eén van hen heeft hun verhaal verwoord:

“Zo’n twintig jaar geleden werden er al diverse soorten drugs gebruikt in Heerde. Met mijn generatiegenoten genoten we met regelmaat een jointje in de open lucht van het Van Meurspark of aan het Heerderstrand. Naast softdrugs is er al sinds deze jaren '90 ook sprake van harddruggebruik. Denk dan vooral aan partydrugs als XTC en speed (amfetamine), maar ook aan psychedelica, zoals paddo's.

In “onze tijd” hebben wij (als jongeren) gemerkt dat de gemeente op diverse manieren (be)grip probeerde te krijgen omtrent drugsgebruik. We hebben te maken gehad met de harde aanpak. Zo werd ons hangavondje regelmatig verstoord door agenten, die op een zero-tolerance-wijze ons flink aanpakten, drank en drugs afhandig maakten en ons enkele malen meenamen naar het bureau. Ook werden er boetes uitgedeeld. Geen enkele vorm van dialoog. Deze vorm van handhaving voegde niets toe en hielp echt helemaal niets! Daarnaast hebben we te maken gehad met een totaal andere benadering, namelijk via een straathoekwerker. Deze aanpak leverde wél een dialoog op en was waardevol. Dialoog en begrip zetten aan het denken.

De drugsproblematiek in Heerde lijkt niet alleen van deze tijd, al zijn er waarschijnlijk wel enkele verschillen tussen toen en nu. Afgaande op huidige signalen worden er tegenwoordig meer soorten drugs geconsumeerd, is de verkrijgbaarheid groter en wordt er gebruikt op veel jongere leeftijd. Dit kunnen we geen goede ontwikkeling noemen, al moet de ernst van de situatie wel goed worden getoetst. Praktisch onderzoek zou helpen, door middel van de dialoog op te starten en goed te voeren. Level met – en luister vooral goed naar de doelgroep.

Voorlichting helpt, althans, zo hebben wij dit ervaren. Kennis van de werking- en risico’s van drugs is uitermate van belang. En dan niet alleen voor jongeren, maar die kennis is zeker net zo belangrijk voor andere generaties (lees: ouders). Regel dus ook voorlichting aan ouders. Dit laatste kan een goede impact hebben. Met wie gaat mijn kind om? Wat kosten bepaalde drugs en heeft mijn kind een opvallend uitgavepatroon? Hoe gedraagt mijn kind zich en hoe signaleer ik verdoving of (erger) verslaving? En vooral, hoe krijg ik een open contact met mijn zoon of dochter over dit onderwerp? Ouders spelen een heel belangrijke rol in het drugsverhaal. Wij konden in onze tijd ons verhaal niet of nauwelijks kwijt aan onze ouders.

De meeste Heerdenaren hebben geen idee. Wellicht heerst er wel een beetje taboe of schaamte op het onderwerp. Doorbreek het taboe en maak het bespreekbaar.

Tegen de ouders van nu zeggen we: laat het niet alleen over aan gemeente, politie, school, hulpverlening en kind. Neem ook zelf verantwoordelijkheid!”

Met dank aan de zeven mannen!

14. BEGRAVEN MOGELIJK VOOR IEDEREEN

Begraven is niet alleen voor de kapitaalkrachtigen.

In november 2020 heeft de gemeenteraad van Heerde de nieuwe nota begraven hernieuwd vastgesteld. Belangrijke veranderingen ten opzichte van de nota voorheen is dat eeuwigdurende afkoop en het jaarlijks afkoop onderhoud niet meer mogelijk zijn.

In de huidige nota koopt men het onderhoud af voor een periode van 40 jaar. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om het bedrag in 5 jaartermijnen te betalen, daarnaast is het voor mensen met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen mogelijk om dit in 10 jaar te doen. Voor veel inwoners is dit een te hoog bedrag. Voorheen kon men kiezen voor jaarlijkse afkoop van het onderhoud. Dit was een relatief klein bedrag bovenop alle kosten die een begrafenis met zich meeneemt.

Heb je geen eigen vermogen dan is een eigen graf onbetaalbaar geworden voor de gewone portemonnee en word je gedwongen tot een algemeen graf of cremieren. Begraven in een eigen graf moet niet alleen voor de kapitaalkrachtigen maar voor iedereen mogelijk gemaakt worden.

ONZE KEUZE:

- Het opnieuw mogelijk maken van jaarlijkse afkoop grafonderhoud.

'Morgenrood in Heerde' - foto gemaakt door Johanna den Boef